

اظهار نظر کارشناسی درباره:
«طرح الزام دولت به تجدیدنظر در روابط تجاری و اقتصادی با
کشورهای حامی تروریسم»
اعاده شده از شورای نگهبان

مقدمه

پس از پیروزی انقلاب اسلامی در ایران، منافع برخی از کشورها در ایران دچار تهدید شد و از این رو به حمایت از تروریسم علیه ایران پرداختند. نمونه بارز این حمایت را می‌توان در ایجاد و حمایت از گروهک منافقین مشاهده نمود. مجلس شورای اسلامی برای مقابله با این کشورها، در «طرح الزام دولت به تجدیدنظر در روابط تجاری و اقتصادی با کشورهای حامی تروریسم» دولت را ملزم نمود که در روابط تجاری و اقتصادی خود با کشورهای حامی تروریسم در جهت محدود کردن این روابط تجدیدنظر کند.

ایراد شورای نگهبان

شورای نگهبان به بررسی مصوبه مجلس شورای اسلامی از جهت ماهوی و مغایرت با شرع و قانون اساسی نپرداخت و بررسی موضوع را به رفع ابهام از مصوبه مجلس موکول نمود. کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی مجلس جهت رفع ابهام از این مصوبه عبارت «به تشخیص دولت» را پس از «با کشورهایی که» اضافه نمود.

ارزیابی اصلاحیه کمیسیون

علی‌رغم اصلاح ماده واحده مربوطه توسط کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی، طرح حاضر همچنان دارای ابهامات متعددی است که از آن جمله می‌توان به موارد زیر اشاره کرد:

۱. اضافه کردن عبارت «به تشخیص دولت» در متن ماده واحده، می‌تواند موجب بروز ابهامات جدیدی شود. اینکه دولت تا چه میزان و بر مبنای چه ضوابطی نسبت به تشخیص کشورهای حامی تروریسم اقدام می‌کند یا تا چه میزان قادر به تجدیدنظر و محدود کردن روابط تجاری و اقتصادی با کشورهای موردنظر است یا به عبارت بهتر محدوده اعمال محدودیت توسط دولت تا کجاست، از جمله ابهامات جدیدی خواهد بود که می‌تواند زمینه ایراد مجدد شورای نگهبان را فراهم کند.

۲. در عین حال باید توجه داشت که جمهوری اسلامی ایران در حال حاضر هیچ تعریف رسمی از تروریسم ارائه نداده است و بنابراین عبارت «کشورهای حامی تروریسم»، عبارتی مبهم بوده و عملاً با تفویض تشخیص آن به دولت، مصوبه قانونی حاضر، بی‌اثر شده است.

۳. مصوبه مذکور در زمینه تعیین ماهیت و مفهوم «تجدیدنظر»، زمان اعمال قانون و نوع مجازات‌های پیش‌بینی شده نیز مبهم است.

۴. در بسیاری از مقاله‌نامه‌هایی که میان ایران و سایر کشورها منعقد می‌شود، شرایط مربوط به مبادلات دوطرفه مشخص شده و کشورها به رعایت مقررات مذکور مکلف شده‌اند. اعمال محدودیت و ممنوعیت در روابط تجاری با این‌گونه کشورها احتمالاً تبعاتی را به لحاظ روابط سیاسی در پی خواهد داشت که لازم است پیش‌بینی شده و مورد توجه قرار گیرد.

پیشنهاد

با توجه به ابهامات قابل طرح در خصوص این مصوبه، پیشنهاد می‌شود مصوبه مذکور مجدداً در کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی، مطرح و پس از رفع ابهامات مطروحه در صحن مطرح شود.